مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی ، سال دوم، شماره ۲، ص ۲۳-۱۵
دانشگاه علوم پزشکی وخدمات بهداشتی – درمانی شهید صدوقی یزد

بررسی عوامل مؤثر بر مشروط شدن دانشجویان در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

طاهره سلیمی*[1] - لیلی شهبازی[2]- دکتر سید حسین سید حسنی[3]
محمد حسین احمدیه[4]- حسین کریمی[5]–محمد حسن دهقانپور[6]

چکیده

مقدمه :افت تحصیلی از مشکلات عمدهٔ حین تحصیل برخی از دانشجویان است که می تواند باعث مشروط شدن آنان و بروز مشکلات بعدی گردد . در بروز این مشکل عوامل متعدد و پیچیده ای دخالت دارند که ریشه کن کردن آنها نیازمند شناسایی این عوامل و همکاری و هماهنگی بین سازمانهای مرتبط است . شناخت این عوامل وهمچنین سعی در ریشه کن کردن نسبی یا مطلق آنها می تواند منجر به افزایش کیفیت یادگیری در دانشجویان شود . پژوهش حاضر با هدف تعیین عوامل مؤثر بر مشروط شدن دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد صورت گرفته است .

روش کار: نوع مطالعه توصیفی تحلیلی گذشته نگر بوده و کلیه دانشجویان مشروط شاغل به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد (۴۰ نفر) و تعداد ۱/۵ برابر آنان از دانشجویان هم کلاس و هم جنس آنان نیز به عنوان گروه شاهد مورد بررسی قرار گرفته اند . جمع آوری داده ها با استفاده از پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه عوامل مؤثر بر مشروط شدن از دیدگاه دانشجویان مشروطی و غیر مشروطی صورت گرفته است که توسط خود آنان تکمیل گردیده است . نتایج با استفاده از نرم افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل شده است .

نتایج : نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد که بین دانشجویان مشروط و غیر مشروط از نظر سن ، وضعیت تأهل ، سهمیه ورودی به دانشگاه (p=۰/۰۰۰۱) داشتن هم اتاقی (p=۰/۰۰۴) و وجود بحران در خانواده (p=۰/۰۴) تفاوت معنی دار آماری وجود دارد . بدین معنی که بیشتر دانشجویان مشروط دارای میانگین سنی بالاتر ، متأهل ،دارای سهمیه بوده و در طی سال گذشته با هم اتاقی زندگی می کرده و دارای بحرانی در خانواده نیز بوده اند . بیشتر دانشجویان مشروطی پسر بودند که به علت ضعف در دروس تخصصی مشروط شده اند . از دیدگاه دانشجویان مشروطی مهمترین عوامل ایجاد مشروطی در آنان به ترتیب دوری از خانواده ، بی برنامگی خود فرد ، شاغل بودن ، طراحی نامناسب سؤالات امتحانی پایان ترم ، کمبود وقت امتحان ، بیماری فرد و انگیزه نداشتن بوده است .

بحث و نتیجه گیری : با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش و پژوهش های مشابه قبلی صورت گرفته در این زمینه که نشانگر تفاوت معنی دار آماری در وجود بسیاری از عوامل مشروط شدن در دوگروه مشروطی وغیر مشروطی شرکت کننده در پژوهش بوده است ، بنظر می رسد توجه و رسیدگی به دانشجویان متأهل ، تقویت بنیه علمی دانشجویان دارای سهمیه ، پذیرش بومی دانشجویان و توجه بیشتر به وضعیت خوابگاههای دانشجویی می تواند باعث کاهش میزان مشروطی در دانشجویان گردد .

واژه های کلیدی : مشروط شدن ، دیدگاه ، دانشجو

مقدمه

دانشجویان یکی از اجزاء اصلی سیستم آموزش عالی هستند و دارای ویژگی های دموگرافیک و شخصیتی خاص می باشند[1]. سالیانه تعداد زیادی دانشجو در رشته های مختلف پزشکی و پیراپزشکی در دانشگاه پذیرفته شده ، پس از طی دوره

*۱- نویسنده مسئول: مربی گروه پرستاری
۲- مربی گروه پرستاری
۳- استاد یار گروه عمومی
٤- مربی آمار
٥- مربی پرستاری
٦- پرستار
دانشگاه علوم پزشکی وخدمات بهداشتی- درمانی شهید صدوقی یزد

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

آموزشی فارغ التحصیل می شوند [۲]. اما متأسفانه برخی از آنان به دلیل مشکلات مختلف به ویژه مشکلات روحی افت تحصیلی (Dropout) پیدا می کنند و دیرتر فارغ التحصیل و یا اینکه اخراج می شوند [۳]. اما برخی از آنان به دلیل مشکلات مختلف به ویژه مشکلات روحی دیرتر فارغ التحصیل ویا اینکه اخراج می شوند [۲].

افت تحصیلی و مشروط شدن از مشکلات هر نظام آموزشی از جمله دانشگاهها است که باعث اتلاف هزینه های مختلف اعم از هزینه های جاری یا هزینه های مستقیم و غیر مستقیم آموزشی می شود وهمچنین براثر دیرتر راه یافتن دانشجو به بازار کار و سرخوردگی ناشی از آن و از دست رفتن روحیه و....خسارات زیادی به خود دانشجو ، خانواه ها و جامعه وارد می آید [۴].

افت تحصیلی ومشروط شدن می تواند باعث از دست رفتن قسمت عمده ای از سرمایه های ارزشمند کشور شود بنابراین باید بیشتر بدان توجه شود . تحقیقات نشان داده است این پدیده بصورت چند عاملی بروز می کند و مشکلات جسمی ، اشتغال ذهنی ، تمرکز نداشتن ، افسردگی ، اضطراب ، ترس ، کاهش عزت نفس و ...را در دانشجویان به همراه دارد [۵].

همچنین تحقیقات نشان داده است کسانی که پیشرفت تحصیلی بهتری دارند کمتر دچار افسردگی می شوند و از روحیه متهورانهٔ بالاتری برخوردار هستند [۶و۷].

ورود پذیرفته شدگان امتحانات ورودی دانشگاهها به محیط دانشگاه اغلب یک شروع متفاوت و تازه است. دانشجوپس از تلاش فراوان وارد محیطی می شود که از لحاظ حجم و نوع درس ها همچنین اهداف تحصیلی با دوره قبلی (دبیرستان) متفاوت است و حتی برای بسیاری از داوطلبان ، اهداف قبولی در کنکور هم کاملاً روشن نشده است و این گونه افراد حجم فراوانی از اطلاعات دارند که برای ورود به دانشگاه الزاماً آنها را فراگرفته اند و پس از گذشتن از این سد ، دیگر برایشان کارآیی ندارد و باید بایگانی شود . این امر نوعی سرخوردگی و یأس از آن همه زحمت ایجاد می کند. مکان جدید تحصیلی ، محیط دانشگاه ، همه برای این افراد محیط عاطفی جدیدی نیز ایجاد می کند که از لحاظ بسیاری شاخص ها با محیط قبلی متفاوت است و امکان دارد مشکلات خاصی را برای آنها بوجودآورد [۸].

مطالعات نشان داده است که هر ساله بیش از نیمی از میلیونها دانشجو که در جهان به دانشگاه راه می یابند مشروط شده ، ترک تحصیل می کنند یا نمی توانند تحصیلات خود را در موعد مقرر به پایان برسانند [۹].

در به وجود آمدن افت تحصیلی که معمولاً منجر به مشروط شدن دانشجویان می شود عوامل متعدد و پیچیده ای دخالت دارند که ریشه کن کردن آنها نیازمند شناسایی این عوامل و همکاری و هماهنگی میان سازمانهای مرتبط است [۱۰].

گزینش اولیه دانشجویان پزشکی بر اساس نمرات کسب شده در دوران تحصیل قبلی می تواند تا حد زیادی از افت تحصیلی و مشروطی این دانشجویان در طی دوران تحصیل در دانشکده پزشکی بکاهد و مشکلات این دانشکده ها را نیز تا حد زیادی کاهش دهد[۱۱].

پژوهش حاضر با هدف تعیین عوامل مؤثر بر مشروط شدن دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد صورت گرفته است.

روش بررسی

نوع مطالعه توصیفی - تحلیلی گذشته نگر بوده است .جمع آوری داده ها از کلیه دانشجویان مشروطی و به میزان ۱/۵ برابر آنان از دانشجویان غیر مشروطی همکلاسی و هم جنس با آنان بعنوان گروه شاهد صورت گرفته است.

خصوصیت افراد مورد مطالعه شامل موارد زیر بوده است:

۱- شاغل به تحصیل در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

۲- حداقل یک ترم مشروطی برای دانشجویان مشروط

۳- مشروطی نداشتن دانشجویان غیر مشروط (گروه شاهد)

متغیر وابسته در این پژوهش عوامل مؤثر بر مشروط شدن (اقتصادی ، جسمی ، درسی)ومتغیر های مستقل شامل سن، جنس ، وضعیت تأهل ، تعداد فرزندان متأهلان ، سهمیه قبولی ، محل سکونت ، تعداد دفعات مشروطی ، معدل دیپلم ، میانگین معدل تاکنون و تغییر رشته بوده است.

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

داده ها با استفاده از پرسشنامه دو قسمتی شامل اطلاعات دموگرافیک و چک لیست عوامل مؤثر بر مشروط شدن در اختیار کلیه دانشجویان مشروطی که در طی دو ترم گذشته لااقل یک ترم تحصیلی مشروط شده اند قرار گرفت و با دادن وقت کافی به آنان تکمیل گردید. این امر در یک محیط نسبتاً خصوصی صورت گرفت . همچنین پرسشنامه در اختیار ۱/۵ برابر تعداد دانشجویان مذکور از کسانی که مشروط نشده اند و همکلاس و همجنس دانشجویان مشروط بوده اند قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS از آمار توصیفی (تعیین درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون) صورت گرفته است.

نتایج

نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد :

- از نظر سنی : از تعداد ۴۰ نفر دانشجویان مشروطی و ۶۰ نفر دانشجویان غیر مشروطی میانگین سنی دانشجویان مشروطی ۲۵/۷ سال با انحراف معیار ۵/۳۸ سال و دانشجویان غیر مشروطی ۲۱/۸ سال با انحراف معیار ۴/۲۴ سال بوده است(p=۰/۰۰۰۱) .

- ۱۵ نفر از دانشجویان مشروطی دارای فرزند بوده اند که میانگین تعداد فرزند در آنان ۱/۱۳ با انحراف معیار ۰/۷۴ بوده است .

- ۴نفر از دانشجویان غیر مشروطی دارای فرزند بوده که میانگین تعداد فرزند آنها ۱/۷۵ با انحراف معیار ۱/۲۶ بوده است (p=۰/۳۱۴).

- ۲۲/۵٪ از گروه مشروطی و ۲۵٪ گروه غیر مشروطی دختر بوده اند . (P=۰/۷۷۴)

- از نظر رشته تحصیلی : بیشتر دانشجویان مشروط به طور مساوی شاغل به تحصیل در رشته دندانپزشکی (۴۵٪) وپزشکی (۴۵٪) بوده اند .

- در گروه مشروطی ۴۲/۵٪ متأهل و در گروه غیر مشروطی ۵٪ متأهل بوده اند .(P=۰/۰۰۰۱)

- از نظر سهمیه قبولی در دانشجویان مشروط اکثراً (۵۰٪)دارای سهمیه بوده اند . در دانشجویان غیر مشروط(۸/۳٪) دارای سهمیه بوده اند (p=۰/۰۰۰۱) .میانگین معدل ترم های گذشته در گروه مشروطی ۱۳ با انحراف معیار ۰/۸۲ و در گروه غیر مشروطی ۱۵/۲ با انحراف معیار ۱/۱ بوده است (P=۰/۰۹۱)

تنها یک مورد (۲/۵٪) در گروه مشروطی تغییر رشته از پزشکی به پرستاری وجود داشته است (P=۰/۴) . از نظر محل سکونت اکثریت افراد گروه مشروطی(۴۲/۵٪)و گروه غیر مشروطی (۴۸/۳٪) ساکن خوابگاه بوده اند.

توزیع فراوانی مطلق و نسبی دانشجویان مشروطی بر حسب عوامل موثر بر مشروط شدن و سن نشان می دهد که بین سن و وجود بحران خاص در طی سال گذشته ارتباط معنی دار آماری وجود دارد. (P=۰/۰۴) توزیع فراوانی مطلق و نسبی دانشجویان مشروطی بر حسب عوامل مؤثر بر مشروط شدن و سهمیه قبولی نشان می دهد که بین سهمیه قبولی و وجود مشکل ایاب و ذهاب (p = ۰/۰۲۰) ، زندگی با تعداد زیاد افراد در یک اتاق (P= ۰/۰۴۷) و دسترسی به منابع درسی (P= ۰/۰۲۸) ارتباط معنی دار آماری وجود دارد .

توزیع فراوانی مطلق و نسبی دانشجویان مشروطی بر حسب عوامل موثر بر مشروط شدن و محل سکونت نشان می دهد که بین محل سکونت و وجود بیماری جسمی تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته(P=۰/۰۴۲)، وجود مشکل ایاب وذهاب (P=۰/۰۵۷)، زندگی داد زیاد افراد در یک اتاق(P=۰/۰۰۰۱) و دسترسی به منابع درسی (P=۰/۰۳۳)ارتباط معنی دار آماری وجود دارد.

توزیع فراوانی مطلق و نسبی دانشجویان مشروطی بر حسب عوامل موثر بر مشروط شدن و وضعیت تأهل نشان می دهد که بین وضعیت تأهل و وجود بحران خاص در طی سال گذشته ارتباط معنی دار آماری وجود دارد. (P=۰/۰۰۰۱)

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

جدول شماره ۱ : توزیع فراوانی مطلق و نسبی دانشجویان مشروطی و غیر مشروطی بر حسب عامل مشروطی

عامل مشروطی / گروه	مشروطی		غیر مشروطی		Pvaluc
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
وجود بیماری جسمی تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته	۱۲	۳۰	۶	۱۰	۰/۰۱۱
وجود بیماری در اعضای خانواده تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته	۶	۱۵	۵	۸/۳	*۰/۳۴۰
وجود مشکل خاص مالی در طی سال گذشته	۵	۱۲/۵	۷	۱۱/۷	*۱/۰۰
وجود مشکل خاص مالی خانواده در طی سال گذشته	۱	۲/۵	۵	۸/۳	*۰/۳۹۷
وجود بحران خاص در طی سال گذشته	۱۱	۲۷/۵	۴	۶/۷	۰/۰۴۰
وجود مشکل ایاب و ذهاب در طی سال گذشته	۶	۱۵	۱۵	۲۵	۰/۲۲۰
وجود مشکل تغذیه در طی سال گذشته	۲	۵	۱۴	۲۳	۰/۰۱۴
زندگی با تعداد زیاد افراد در یک اتاق (غیر مشروط = ۵۳)	۱۴	۳۵	۱۷	۳۲/۱	۰/۷۶۷
توافق با هم اتاقیها (مشروط =۲۱ /غیر مشروط ۳۱)	۱۰	۴۷/۶	۲۳	۷۴/۲	۰/۰۵۱
وجود محل مناسب برای مطالعه	۱۸	۴۵	۳۷	۶۱/۷	۰/۱۰۱
دسترسی به منابع درسی	۳۰	۷۵	۳۸	۶۳/۳	۰/۲۲۰
وجود فاصله زمانی مناسب بین امتحانات	۱۱	۲۷/۵	۲۴	۴۰	۰/۱۹۹
وجودعلاقه به رشته تحصیلی	۳۴	۸۵	۵۱	۸۵	۱/۰۰
اطمینان از یافتن شغل در آینده	۲۱	۵۲/۵	۲۱	۳۵	۰/۱۴۴
تعداد کل نمونه	۴۰		۶۰		#

* تست دقیق فیشر

جدول شماره ۲ : توزیع فراوانی مطلق و نسبی دانشجویان مشروطی بر حسب عوامل بررسی شده و سن

سن / عامل مشروطی	۱۹-۲۴سال		۲۵-۳۷ سال		Pvaluc
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
وجود بیماری جسمی تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته	۶	۲۷/۳	۶	۳۳/۳	۰/۶۷۷
وجود بیماری در اعضای خانواده تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته	۲	۹/۱	۴	۲۲/۲	*۰/۳۸۱
وجود مشکل خاص مالی در طی سال گذشته	۲	۹/۱	۳	۱۶/۳	*۰/۶۴۲
وجود مشکل خاص مالی خانواده در طی سال گذشته	۰	۰/۰۰	۱	۵/۶	*۰/۴۵۰
وجود بحران خاص در طی سال گذشته	۳	۱۳/۶	۸	۴۴/۴	*۰/۰۴۰
وجود مشکل ایاب و ذهاب در طی سال گذشته	۴	۱۸/۲	۲	۱۱/۱	*۰/۶۷۳
وجود مشکل تغذیه در طی سال گذشته	۲	۹/۱	۰	۰/۰۰	*۰/۴۹۲
زندگی با تعداد زیاد افراد در یک اتاق	۱۰	۴۵/۵	۴	۲۲/۲	۰/۱۲۵
توافق با هم اتاقیها (۲۴-۱۹سال = ۱۳ / ۳۷-۲۵سال =۸)	۵	۳۸/۵	۵	۶۲/۵	*۰/۳۸۷
وجود محل مناسب برای مطالعه	۹	۴۰/۹	۹	۵۰/۰	۰/۵۶۵
دسترسی به منابع درسی	۱۴	۶۳/۶	۱۶	۸۸/۹	*۰/۰۸۲
وجود فاصله زمانی مناسب بین امتحانات	۵	۲۲/۷	۶	۳۳/۳	*۰/۴۹۸
وجودعلاقه به رشته تحصیلی	۲۰	۹۰/۹	۱۴	۷۷/۸	*۰/۳۸۱
اطمینان از یافتن شغل در آینده	۹	۴۰/۹	۱۲	۶۶/۷	۰/۱۲۲
تعداد کل نمونه	۲۲		۱۸		#

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

جدول شماره ۳ : توزیع فراوانی مطلق و نسبی دانشجویان مشروطی بر حسب عوامل بررسی شده و سهمیه قبولی

سهمیه / عامل مشروطی	آزاد و مناطق		شاهد و ایثارگر		Pvaluc
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
وجود بیماری جسمی تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته	۷	۳۵	۵	۲۵	۰/۴۹۰
وجود بیماری در اعضای خانواده تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته	۴	۲۰	۲	۱۰	*۰/۶۶۱
وجود مشکل خاص مالی در طی سال گذشته	۳	۱۵	۲	۱۰	*۱/۰۰
وجود مشکل خاص مالی خانواده در طی سال گذشته	۱	۵	۰	۰/۰۰	*۱/۰۰
وجود بحران خاص در طی سال گذشته	۵	۲۵	۶	۳۰	۰/۷۲۳
وجود مشکل ایاب و ذهاب در طی سال گذشته	۶	۳۰	۰	۰/۰۰	*۰/۰۲۰
وجود مشکل تغذیه در طی سال گذشته	۲	۱۰	۰	۰/۰۰	*۰/۴۸۷
زندگی با تعداد زیاد افراد در یک اتاق	۱۰	۵۰	۴	۲۰	۰/۰۴۷
توافق با هم اتاقیها (شاهد و... =۷ / سایر =۱۴)	۶	۴۲/۹	۴	۵۷/۱	۰/۴۳۸
وجود محل مناسب برای مطالعه	۹	۴۵	۹	۴۵	۱/۰۰
دسترسی به منابع درسی	۱۲	۶۰	۱۸	۹۰	۰/۰۲۸
وجود فاصله زمانی مناسب بین امتحانات	۶	۳۰	۵	۲۵	۰/۷۲۳
وجودعلاقه به رشته تحصیلی	۱۷	۸۵	۱۷	۸۵	*۱/۰۰
اطمینان از یافتن شغل در آینده	۸	۴۰	۱۳	۶۵	۰/۲۷۱
تعداد کل نمونه	۲۰		۲۰		#

* تست دقیق فیشر

جدول شماره ٤ : توزیع فراوانی مطلق و نسبی دانشجویان مشروطی بر حسب عوامل بررسی شده و محل سکونت

عامل مشروطی / محل سکونت	شخصی		استیجاری		منزل فامیل		خوابگاه		Pvaluc
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
وجود بیماری جسمی تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته	۵	۲۶/۳	۳	۱۰۰	۰	۰/۰۰	۴	۲۳/۵	۰/۰۴۲
وجود بیماری در اعضای خانواده تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته	۳	۱۵/۸	.	۰/۰۰	۰	۰/۰۰	۳	۱۷/۶	۱/۰۰
وجود مشکل خاص مالی در طی سال گذشته	۱	۵/۳	۱	۳۳/۳	۱	۱۰۰	۲	۱۱/۸	۰/۰۵۲
وجود مشکل خاص مالی خانواده در طی سال گذشته	۰	۰/۰۰	۱	۳۳/۳	۰	۰/۰۰	۰	۰/۰۰	۱/۰۰
وجود بحران خاص در طی سال گذشته	۷	۳۶/۸	۱	۳۳/۳	۱	۱۰۰	۲	۱۱/۸	۰/۱۱۷
وجود مشکل ایاب و ذهاب در طی سال گذشته	۱	۵/۳	۱	۳۳/۳	۱	۱۰۰	۳	۱۷/۶	۰/۰۵۷
وجود مشکل تغذیه در طی سال گذشته	۰	۰/۰۰	۰	۰/۰۰	۰	۰/۰۰	۲	۱۱/۸	۰/۳۶۷
زندگی با تعداد زیاد افراد در یک اتاق	۱	۵/۳	۱	۳۳/۳	۱	۱۰۰	۱۱	۶۴/۷	۰/۰۰۰۱
توافق با هم اتاقیها(ش۱/۵ س ۱/فا۱/خوا ۱۴)	۳	۱۵/۸	۰	۰/۰۰	۰	۰/۰۰	۷	۵۰	۱/۰۰
وجود محل مناسب برای مطالعه	۱۰	۵۲/۶	۱	۳۳/۳	۰	۰/۰۰	۷	۴۱/۲	۰/۷۹۵
دسترسی به منابع درسی	۱۷	۸۹/۵	۱	۳۳/۳	۰	۰/۰۰	۱۲	۷۰/۶	۰/۰۳۳
وجود فاصله زمانی مناسب بین امتحانات	۶	۳۱/۶	۱	۳۳/۳	۱	۱۰۰	۳	۱۷/۶	۰/۳۳۸
وجودعلاقه به رشته تحصیلی	۱۷	۸۹/۵	۲	۶۶/۷	۰	۰/۰۰	۱۵	۸۸/۲	۰/۱۴۸
اطمینان از یافتن شغل در آینده	۸	۴۲/۱	۲	۶۶/۷	۰	۰/۰۰	۱۱	۶۴/۷	۰/۰۷۴
تعداد کل نمونه	۱۹		۳		۱		۱۷		#

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

جدول شماره ۵ : توزیع فراوانی مطلق و نسبی دانشجویان مشروطی بر حسب عوامل بررسی شده و وضعیت تأهل

عامل مشروطی / وضعیت تأهل	مجرد		متأهل		Pvaluc
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
وجود بیماری جسمی تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته	۵	۲۱/۷	۷	۴۱/۲	۰/۱۸۵
وجود بیماری در اعضای خانواده تاثیر گذار بر درس در طی سال گذشته	۳	۱۳	۳	۱۷/۶	۱/۰۰
وجود مشکل خاص مالی در طی سال گذشته	۱	۴/۳	۴	۲۳/۵	۰/۱۴۴
وجود مشکل خاص مالی خانواده در طی سال گذشته	۰	۰/۰۰	۱	۵/۹	۰/۴۲۵
وجود بحران خاص در طی سال گذشته	۱	۴/۳	۱۰	۵۸/۸	۰/۰۰۰۱
وجود مشکل ایاب و ذهاب در طی سال گذشته	۳	۱۳	۳	۱۷/۶	۱/۰۰
وجود مشکل تغذیه در طی سال گذشته	۲	۸/۷	۰	۰/۰۰	۰/۴۹۹
زندگی با تعداد زیاد افراد در یک اتاق	۱۰	۴۳/۵	۴	۲۳/۵	۰/۱۹۱
توافق با هم اتاقیها (متأهل =۹ / مجرد =۱۲)	۵	۴۱/۷	۵	۵۵/۶	۰/۶۷۰
وجود محل مناسب برای مطالعه	۱۰	۴۳/۵	۸	۴۷/۱	۰/۸۲۲
دسترسی به منابع درسی	۱۶	۶۹/۶	۱۴	۸۲/۴	۰/۴۷۱
وجود فاصله زمانی مناسب بین امتحانات	۵	۲۱/۷	۶	۳۵/۳	۰/۴۷۷
وجودعلاقه به رشته تحصیلی	۲۱	۹۱/۳	۱۳	۶۷/۵	۰/۳۷۳
اطمینان از یافتن شغل در آینده	۱۰	۴۳/۵	۱۱	۶۴/۷	۰/۴۶۶
تعداد کل نمونه	۲۳		۱۷		#

بحث و نتیجه گیری

افت تحصیلی و مشروط شدن از مشکلات هر نظام آموزشی از جمله دانشگاهها است که باعث اتلاف هزینه های مختلف اعم از هزینه های جاری یا هزینه های مستقیم و غیر مستقیم آموزشی می شود وهمچنین براثر دیرتر راه یافتن دانشجو به بازار کار و سرخوردگی ناشی از آن و از دست رفتن روحیه و....خسارات زیادی به خود دانشجو ، خانواه ها و جامعه وارد می آید. (۴)

نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد :

دانشجویان مشروط میانگین سنی بالاتری نسبت به دانشجویان غیر مشروط داشته اند (P=۰/۰۰۰۱) رودا نیز در نتایج تحقیق خود بیان می داد که سن از عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی ناموفق است (۱۴) صابری و فیروز آبادی نیز به نتایج مشابهی دست یافتند .(۱۵) آرولام پالام و همکاران نیز در تحقیق خود نشان دادند که افزایش سن بر بروز افت تحصیلی مؤثر بوده است (۱۶) یوسفی مشعوف نیز در نتایج تحقیق خود متوجه شد که دانشجویان جوانتر نمرات بهتری در دروس تخصصی و عمومی کسب کرده اند [۱۷] که با نتایج این پژوهش هم خوانی دارد . ولی هاشمی در تحقیق خود ارتباط معنی دار آماری بین مشکلات آموزشی و سن پیدا نکرد [۱۸].

از نتایج دیگر پژوهش آن است که :

تعداد بیشتر پسران در گروه مشروطی نسبت به دختران بوده است. صابری فیروز آبادی ، آرولام پالام و همکاران ، کامکار و همکاران، درخشان وهمکاران ، هاشمی ،مرتضوی و یوسفی مشعوف نیز به نتایج مشابهی دست یافتند [۱۷-۲۰-۱۸-۵-۱۹-۱۶-۱۵] که بر نتایج پژوهش حاضر منطبق است .

نتایج نشان می دهد که تعداد بیشتری از دانشجویان مشروطی در مقایسه با دانشجویان غیر مشروطی متأهل و دارای فرزند بوده اند. بین دو گروه از نظر وضعیت تأهل تفاوت معنی دار آماری دیده شد (p=۰/۰۰۰۱) ولی از نظر تعداد فرزند متأهلین بین دو گروه

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

تفاوت معنی دار آماری دیده نشد (p= ۰/۳۱۴) صابری فیروز آبادی نیز در تحقیق خود نشان دادند که مشکلات خانوادگی بر مشروط شدن دانشجویان مؤثر است .(۱۵)

- از نظر سهمیه قبولی بین دو گروه مشروط و غیر مشروط تفاوت معنی داری آماری دیده شد. بدین معنی که دانشجویان مشروطی ۵۰٪ دارای سهمیه بوده اند در حالی که تنها ۸/۳٪ از دانشجویان غیر مشروطی دارای سهمیه بوده اند. (p= ۰/۰۰۰۱) صابری فیروزآبادی ، کامکار و همکاران ،درخشان و همکاران ، یوسفی مشعوف و همکاران و حیدری نیز به نتایج مشابهی دست یافتند [۴-۱۷-۲۰-۵-۱۹-۱۵].

- بر اساس نتایج پژوهش حاضر بیشتر افراد گروه مشروطی با هم اتاقی زندگی می کرده اند که با گروه غیر مشروطی تفاوت معنی دار آماری دارد(P= ۰/۰۰۴) علیاری نیز دوری از خانواده را به عنوان یکی از عوامل مشروطی در تحقیق خود به اثبات رسانیده است [۲۱].

- از دیگر نتایج حاصل از این پژوهش تفاوت معنی دار آماری وجود بحران خاص برای فرد در بین افراد مشروط و غیر مشروط بوده است. (p= ۰/۰۴) صابری فیروز آبادی نیز وجود مشکلات خانوادگی را از عوامل مؤثر بر مشروط شدن برشمرده است [۱۵] .چان نیز استرسهای دانشجویان رادر طی دوران تحصیل از عوامل موثر بربروز افت تحصیلی شمرده است.(۲۲)

توافق اخلاقی با هم اتاقی ها نیز در دو گروه از نظر آماری تفاوت معنی داری داشته است (p= ۰/۰۵۱) علیاری نیز در پژوهش خود دوری از خانواده و زندگی در خوابگاه را از عوامل مؤثر بر مشروط شدن تشخیص داده است [۲۱]. بحران در خانواده در متأهلین مشروط بیشتر از مجردین مشروط بوده است (p= ۰/۰۰۰۱) صابری فیروز آبادی نیز به نتایج مشابهی دست یافت (۱۵) .

پیشنهادها

به طور کلی نتایج حاصل از این پژوهش نشانگر تفاوت معنی دار وجود بسیاری از عوامل مشروط شدن در دو گروه مشروطی وغیر مشروطی شرکت کننده در پژوهش بوده است که از جمله این عوامل سهمیه ورودی ، جنس ، سن ، دوری از خانواده و وضعیت تأهل می باشد. بنابر این توجه به موارد زیر می تواند بعنوان گامی مثبت در جهت کاهش مشروطی در بین دانشجویان مؤثر باشد:

۱- توجه و رسیدگی به دانشجویان متأهل و در اختیار گذاشتن امکانات مادی و معنوی خاص برای آنان.

۲- تقویت بنیه علمی دانشجویان شاهد و ایثارگر به میزان بیشتر

۳- توجه به پذیرش بومی دانشجویان در جهت کاهش مشکلات دوری از خانواده در دانشجویان

۴- توجه بیشتر به وضعیت خوابگاه ها و تعدد زیاد افراد در یک اتاق .

قدر دانی

بدین وسیله از اعضاء شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، دانشجویان و کلیه کسانی که ما را در انجام این پژوهش یاری نموده اند صمیمانه سپاسگزاری می شود.

منابع

۱- غفاریان ، حمید رضا و **همکاران . بررسی نگرانی ها ، تهدید ها و رضایت مندی عمومی دانشجویان در رابطه با موفقیت تحصیلی** . خلاصه مقالات اولین همایش بین المللی اصلاحات و مدیریت تغییر در آموزش پزشکی . تهران . ۱۳۸۲ . صفحه ۱۵۰

۲- فرهادی ، علی و همکاران . **عوامل موثر بر افت تحصیلی دانشجویان روزانه دانشگاه علوم پزشکی لرستان** . خلاصه مقالات اولین همایش بین المللی اصلاحات و مدیریت مدیریت تغییر در آموزش پزشکی . تهران . ۱۳۸۲ . صفحه ۱۸۹.

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

۳- متین پور ،محمد . **بررسی میزان شیوع افسردگی در بین دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان** . ویژه نامه چهارمین همایش کشوری آموزش پزشکی . مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران . ۱۳۷۹ . صفحه ۷۶

۴- حیدری پهلویان ، احمد و همکاران . **بررسی مقایسه ای برخی متغیرهای مؤثر بر عملکرد تحصیلی دانشجویان شاهد و غیر شاهد دانشگاه علوم پزشکی همدان** . مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران . ویژه نامه چهارمین همایش کشوری آموزش پزشکی . ۱۳۷۹. ص۹۸.

۵- درخشان ، اکبر و همکاران . **بررسی شاخص های افت تحصیلی و عوامل مؤثر بر آن در دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد** . خلاصه مقالات اولین همایش بین المللی اصلاحات و مدیریت تغییر در آموزش پزشکی ، تهران . ۱۳۸۲ . صفحه ۱۴۷.

6-Field,T. etal . ***Feeling and attitude of gifted students . Adolescence*** . 1998 . Vol. 33 . pp:331-342 .

7-Robinson , N.M . etal **.** ***Family factors associated with high academic competence*** . Gifted child quartery . 1995 ,vol 42 . pp: 148-156.

۸- عزیزی ، فریدون . **آموزش علوم پزشکی ،چالش ها و چشم اندازها – ۱۳۸۲ –** انتشارات وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی . صفحه ۷۵۱-۷۵۰

۹- بازرگان ، زهرا . **نگاهی دیگر به مسئله افت تحصیلی و شیوه های مقابله با آن در برخی از کشورهای پیشرفته صنعتی** . مجله پیوند . دی ۱۳۷۹ . صفحه ۴۱-۲۹ .

10-Chung ,M . Medlife . ***Medical journal issues*** . 1996 – pp: 1-2.

11- Suresh , K . Medical students not de forced to study all subjects . Student BMJ . Sep 2002 . vol 10 . pp:349.

۱۲- بیابانگر،اسماعیل . **معرفی و نقش دفاتر مشاوره در موفقیت تحصیلی دانشجویان** . مجموعه مقالات دومین سمینار راهنمایی و مشاوره .انتشارات علامه طباطبایی.۱۳۷۷

13-McManus , I .c . ***Medical school applications*** : a critical situation . British medical journal . Oct 2002 , vol 325 . pp:786-787 .

14- Rhoda, M.D "***Ameta analysis of the effects of demographic academic and non academic factors on students ". Education***.1986 , vol 48 , No 2.PP: 279.

۱۵- صابری فیروز آبادی ، مهدی و همکاران . **بررسی علل مشروط شدن دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شیراز** . چهارمین همایش سراسری آموزش پزشکی . دانشگاه علوم پزشکی تهران . ۱۳۷۹ . صفحه ۱۰۷.

16- Arulam palam , W. etal . ***Factors affecting the probability of first year medical student dropout in the UK. University of Warwick***. sep 2002.PP:1-6.

۱۷- یوسفی مشعوف ، رسول و همکاران . **بررسی روند تحصیلی دانشجویان رشته پزشکی مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی همدان** . مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران . ویژه نامه چهارمین همایش کشوری آموزش پزشکی . ۱۳۷۹. ص ۶۷.

۱۸- هاشمی ، ش . **بررسی مشکلات دانشجویان رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان**. فهرست تشریحی

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]

مقالات ، پایان نامه ها ، طرح ها و خلاصه مقالات آموزش پزشکی کشور . ۱۳۷۸. ص ۴۰ .

۱۹- کامکار ،علی و همکاران . **بررسی وضعیت روند تحصیلی دانشجویان رشته پزشکی . خلاصه مقالات اولین همایش بین المللی اصلاحات و مدیریت تغییر در آموزش پزشکی** . تهران ۱۳۸۲. ص ۱۱۲.

۲۰- مرتضوی ، سید محمد جواد و همکاران . **افت شدید نسبت دانشجویان مرد به زن و عدم موفقیت قابل ملاحظه تحصیلی دانشجویان مرد** . خلاصه مقالات اولین همایش بین المللی اصلاحات و مدیریت تغییر در آموزش پزشکی . تهران. ۱۳۸۲. ص ۱۶۰.

۲۱- علیاری ، شهلا . **بررسی علل مشروط شدن دانشجویان پیراپزشکی کرمانشاه** . چهارمین همایش سراسری آموزش پزشکی . دانشگاه علوم پزشکی تهران . ۱۳۷۹ . صفحه ۱۰۶.

22- Chan , K ,y . ***Stress among medical students in medical college of south India*** . Edu for health 1999 . vol 12 , pp:63-69 .

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2024-10-12]